

4.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů, kromě povinného tematického okruhu *Svět práce*, minimálně další dva tematické okruhy. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je určen pro 8. a 9. ročník. Je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a lze jej zařadit již od 7. ročníku.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce,
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě,
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku,

- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka,
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí,
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení,
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.
- tvoří, experimentují, prověřují svoje hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení prostřednictvím ICT, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním inforatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií
- při analýze problému s využitím ICT vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení; s porozuměním chrání sebe své soukromí, data i zařízení

Výuka vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* je realizována v předmětu Pracovní výchova. Hodinová dotace předmětu je přiřazena podle Učebního plánu ŠVP.

4.9.1 Pracovní výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Pracovní výchova* se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oborů a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Výchovně vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
<i>Kompetence k učení</i>	Podpora rozvoje dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost
	Dostatek informačních zdrojů – knihovna, internet, exkurze atd.
	Propojení informací se skutečným životem
	Práce s informacemi
	Samostatnost, organizace vlastní činnosti
	Vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost
	Komunikace, spolupráce v týmu
	Poznání vlastních možností
	Prezentace vlastních výsledků
	Tvořivost (práce na projektech)
	Chápat smysl vlastní práce
	Práce v motivujícím prostředí
	Práce s přiměřeným učivem
	Hodnocení za to, co žák umí, ne za to, co neumí
	Využívání kladného hodnocení a dobrých výsledků jako motivace

	Výuka bez situací nerovnosti, ponížení apod.
	Stanovení postupných cílů
	Zařazování metod podporujících zvědavost
	Získané vědomosti a poznatky aplikovat v praktickém životě
	Osobní příklad
Kompetence k řešení problémů	Přechod od frontálního vyučování k více aktivizujícím metodám
	Široké uplatnění praktických cvičení
	Podpora netradičních způsobů řešení
Kompetence komunikativní	Prostor pro komunikace různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, využitím technických prostředků)
	Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, respektování různých názorů – originálních, nezdařených apod.)
	Základ spolupráce a společného prožívání
	Předpoklady pro poznávání sebe a vztahů k jiným
	Práce v týmu
Kompetence sociální a personální	Atmosféra demokracie a přátelství
	Kooperativní učení, spolupráce ve výuce
	Osobní odpovědnost za výsledky společné práce
	Spolupráce učitelů
	Spolupráce s rodiči a dalšími partnery
	Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí
	Demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii
	Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání
	Vhodnou formou prosazovat svoje zájmy
	Učit se argumentovat
	Učit se otevřeně a kultivovaně projevovat své city
Kompetence občanské	Stanovení jasných pravidel pro soužití ve škole – práva, povinnosti, sankce
	Vztahy ve škole – úcta, sounáležitost, uznání
	Otevřenost vůči spolužákům
	Solidarita s druhými
	Rozvíjení kritických postojů k negativním jevům ve škole i společnosti
	Integrace žáků vyžadujících speciální péči
	Multikulturní výchova – porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur
	Vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí
	Vhodné prostředí – funkční, estetické, bezpečné – spoluúčast na jeho úpravě
	Učit se ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a etickým hodnotám
Kompetence pracovní	Osvojování základních pracovních dovedností a návyků
	Důsledné dodržování bezpečnosti práce při činnostech ve škole
	Účast žáků při úpravách prostředí školy
	Uplatňování sebehodnocení žáků
	Uplatňování mezipředmětových vztahů při volbě povolání

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

1. PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- 1.1 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*
- 1.2 pracuje podle slovního návodu a předlohy*

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- 1.3 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu*
- 1.4 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic*
- 1.5 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
- 1.6 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu*

Učivo:

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

2. KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- 2.1 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- 2.2 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*
- 2.3 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*
- 2.4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu*

Učivo:

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- 3.1 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování*
- 3.2 pečuje o nenáročnou rostlinu*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

3.3 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

3.4 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

3.5 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

3.6 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo:

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

4. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

4.1 připraví tabuli pro jednoduché stolování

4.2 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

4.3 orientuje se v základním vybavení kuchyně

4.4 připraví samostatně jednoduchý pokrm

4.5 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

4.6 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Učivo:

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

1. ročník

Konkrétní výstupy pro žáka	Učivo	Výstupy
Jednoduchými postupy vytváří předměty z různých materiálů.	Práce s drobným materiálem – tradičním i netradičním. Lidové zvyky, tradice, řemesla. Bezpečnostní předpisy, pomoc při úrazu.	1.1 1.3 1.6

Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, pracuje podle obrazového návodu, ale i podle vlastní fantazie, osvojuje si základní pracovní návyky a dovednosti při organizaci práce, zná a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při montáži a demontáži.	Práce montážní a demontážní	2.1
---	-----------------------------	-----

2. ročník

Konkrétní výstupy pro žáka	Učivo	Výstupy
	<u>Práce s materiály</u>	1.1 1.2 1.3
Rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení, porovná vlastnosti zpracovaného materiálu. Zhotoví jednoduché výrobky.	práce s drobným materiálem	
rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a nářadí a předvede jak s nimi správně zacházet	pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování	
pracuje podle jednoduchého návodu	jednoduché pracovní postupy	2.1 2.2
prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, pracovní místo udržuje v čistotě a pořádku		
	<u>Práce montážní a demontážní</u>	2.1
bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi	stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž	2.4

3. ročník

Konkrétní výstupy pro žáka	Učivo	Výstupy
uvede jednoduchý pracovní postup	práce s návodem, předlohou	1.2
při tvorbě výrobků využívá praktické činnosti	práce s rozmanitým materiálem	1.5
Podle jednoduchého návodu zhotoví výrobek vztahující se k lidovým tradicím, k ročním obdobím	lidové zvyky, tradice, řemesla	1.4
provede jednoduché pěstitelské práce	pěstitelské práce	3.3
Pečuje o pokojové rostliny		3.4
připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování	jednoduchá úprava stolu, pravidla chování	4.1 4.4 4.5

4. ročník

Konkrétní výstupy pro žáka	Učivo	Výstupy
	bezpečnost a hygiena práce	1.6
připraví jednoduchý studený pokrm	příprava pokrmů	3.3
zná zásady správné výživy		4.4
dodržuje pravidla stolování a společenského chování		4.6, 4.6
zvládne odměření a navléknutí nitě, uzel	základy ručních prací	1.2
provádí montáž a demontáž stavebnice podle předlohy a návodu	práce montážní a demontážní	1.5
vytváří vlastní kompozice ze stavebních prvků	práce s drobným materiálem	2.3, 2.2
vytváří výrobky z daného materiálu na základě své představivosti		2.3 1.3
určuje vlastnosti materiálu		1.5
seznamuje se s prvky lidové tradice		1.4
pracuje tvořivě s papírem a kartonem	práce s papírem a kartonem	1.3 1.5
obkresluje podle šablony		1.2
pracuje kreativně s modelovací hmotou	práce s modelovací hmotou	1.3 1.5

5. ročník

Konkrétní výstupy pro žáka	Učivo	Výstupy
využívá při tvořivých činnostech s různými materiály prvky lidových tradic	Práce s drobným materiálem	1.4
pracuje samostatně podle předlohy		1.2
dodržuje zásady bezpečnosti práce		1.6
poskytne první pomoc při úrazu		1.6
provádí montáž a demontáž samostatně podle předlohy, slovního návodu, využívá vlastní fantazie	Práce montážní a demontážní	2.3
sestaví model z vlastních prvků		
připraví samostatně jednoduchý pokrm, pracuje podle návodu	Příprava pokrmů	4.4
provede úpravu stolu pro slavnostní příležitost		4.5
dbá na hygienu a bezpečnost práce		4.6
poskytne první pomoc při úrazu		4.6
zná základní elektrické přístroje používané v kuchyni		4.6

2. stupeň

1. PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák

- 1.1 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
- 1.2 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
- 1.3 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost*
- 1.4 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku*
- 1.5 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*
- 1.6 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu*
- 1.7 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
- 1.8 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu*

Učivo:

- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce, důležité technologické postupy
- technické náčrty a výkresy, technické informace, návody
- vlastnosti materiálu (textil, nit, bavlnka, vlna)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- základy programování, práce s roboty Qoopers

2. PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

- 2.1 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin*
- 2.2 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu*
- 2.3 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu*
- 2.4 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty*
- 2.5 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty*

Učivo:

základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy

zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny

okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin

ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování

léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie

chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

3. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák

3.1 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

3.2 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

3.3 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

3.4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo

kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu

potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku

příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů

úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

4. SVĚT PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

4.1 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

4.2 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy

4.3 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

4.4 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Učivo

trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce

volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní

orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb

možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby

zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů

podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Pěstitelské práce a chovatelství

Konkrétní výstupy pro žáka	Učivo	Výstupy
	Základní podmínky pro pěstování rostlin:	
Provede jednoduché pokusy s půdou a na jejich základě odvodí vlastnosti půdy	Půda(využití, vlastnosti,způsoby zpracování)	2.3, 2.5
Při práci na školním pozemku se seznámí se základními způsoby ručního obdělávání půdy		2.1
Používá k práci vhodné pracovní pomůcky a podílí se na jejich údržbě		2.3
Dodržuje zásady bezpečné práce a hygieny při práci		2.5
Poskytne 1. pomoc při drobných poraněních		2.5
Rozliší běžné druhy osiva a sadby	Zelenina (osivo, sadba, pěstování vybraných druhů zeleniny)	2.1
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování základních druhů zeleniny		2.1
	Okrasné rostliny:	
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	Pěstování a ošetřování běžných druhů zahradních i pokojových okrasných rostlin	2.2, 2.1
	Jednoduchá vazba	2.2
	Ovocné dřeviny:	
Pěstuje a ošetřuje ovocné dřeviny na školním pozemku	Ošetřování a sklizeň pěstovaných ovocných dřevin	2.1, 2.2
	Koření:	
Pěstuje a využívá druhy koření typické pro místní klimatické podmínky	Pěstování a způsob využití domácích druhů koření	2.1
	Chovatelství:	
Zajímá se o chov zvířat v domácnosti	Zjišťuje podmínky chovu, zajímá se o hygienu a bezpečnost chovu. Dostává se do kontaktu se živými zvířaty.	2.5

Příprava pokrmů

Konkrétní výstupy pro žáka	Učivo	Výstupy
	Kuchyně	
Používá základní kuchyňský inventář	Základní vybavení kuchyně, udržování čistoty a pořádku, bezpečnost práce	3.1, 3.4
Bezpečně obsluhuje základní kuchyňské spotřebiče		3.1
Ošetří drobná poranění		3.4
	Potraviny	
	Výběr, nákup a skladování potravin	
Sestaví jednoduchý jídelníček	Sestavení jednoduchého jídelníčku	3.2
	Příprava pokrmů	
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami správné výživy	Úprava pokrmů za studena	3.2
	Základní způsoby tepelné úpravy pokrmů (dušení, vaření, smažení, pečení)	3.1
	Úprava stolu, stolování	
Prostře pro jednoduché i slavnostnější stolování	Jednoduché prostírání	3.3
Při stolování dodržuje zásady společenského chování a obsluhy u stolu	Obsluha a chování u stolu	3.3
	Slavnostní stolování v rodině	3.3

Práce s technickými materiály

Konkrétní výstupy pro žáka	Učivo	Výstupy
	Organizace a bezpečnost práce v dílnách	
Žák je seznámen s dílenským řádem i obecnými zásadami bezpečnosti a hygieny práce, a dodržuje je. Nahlásí každé (i drobné) poranění vyučujícímu.	Zásady bezpečnosti a hygieny při práci.	1.5
	Dřevo	
Posoudí výhody a nevýhody použití dřeva pro určité výrobky vzhledem k vlastnostem dřeva (hořlavost, bobtnání, sesychání, ...)	Vlastnosti a užití v praxi	1.2
Na názvy náradí a nástrojů pro ruční opracování, reaguje správným výběrem náradí,...	Ruční obrábění dřeva	1.2

Spojuje názvy nářadí s pracovní operací, která se tímto nářadím vykonává		
Řeže, piluje, dlabe, brousí,... měkké dřevo.	Samostatná tvořivá práce	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5.
	Kovy	
S pomocí vzorků kovů a tabulek posuzuje základní vlastnosti některých kovů (měď, hliník, cín, ocel, ...)	Nejčastěji průmyslově využívané kovy	1.2
Pracuje s drátem a plechem (ohýbání, řezání, probíjení, ...) Volí nářadí pro opracování kovů.	Samostatná tvořivá práce	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5.
	Plasty	
Posuzuje výhody a nevýhody používání plastů vzhledem k vlastnostem plastů a k ekologii.	Některé vlastnosti a zpracování plastů	1.2.
Opracovává plast (řeže, piluje, vrtá, ohýbá teplem,...) Volí vhodné nářadí a pomůcky.	Samostatná tvořivá práce	1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5.
	Technické kreslení	
Přečte a sestojí jednoduchý technický výkres (v zobrazení jedním průmětem Využívá pravidla kótování, dopíše kóty do neúplného výkresu. Seznámí se s pojmy měřítko technického výkresu, nárys, bokorys, půdorys.	Technický výkres	1.4.
Doplní popisové pole u technického výkresu (materiál, rozměry, součásti.) Vytvoří jednoduchý pracovní postup. U složitějších výrobků správně určí pořadí prováděných operací.	Výrobní a pracovní postup	1.3., 1.4.
	Měření a kontrola	
Používá úhelník a skládací metr k měření a kontrole výrobku. Pracuje s dalšími měřidly (posuvné měřítko, svinovací metr.)	Rozměry výrobku	1.2.
	Základy ručních prací	
Používá základní stehy pro ruční šití a vyšívání		1.6, 1.7, 1.8
Pracuje s jehlou, háčkem a pletacími jehlicemi		1.6, 1.7, 1.8

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Ročník	Předmět	Téma
1.	PV	Skupinové práce - kreativita, komunikace, rozhodování.

1.	PV	Lidové zvyky a tradice
2.	PV	Skupinové práce
3.	PV	Skupinové práce : Vyjádření zážitku, nálady, atmosféry, uspořádání objektů do celku.
4.	PV	Skupinové práce
5.	PV	Skupinové práce

Výchova demokratického občana

Ročník	Předmět	Téma
	PV	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Ročník	Předmět	Téma
	PV	

Multikulturní výchova

Ročník	Předmět	Téma
	PV	
	PV	

Environmentální výchova

Ročník	Předmět	Téma
6.-9.	PV	Úcta k materiálu, přírodní zdroje a jejich využití
	PV	

Mediální výchova

Ročník	Předmět	Téma
	PV	

Finanční gramotnost

Ročník	Předmět	Téma
2.	PV	Práce montážní a demontážní, dopravní prostředky, značky
5.	PV	Vánoční dárky
6.	PV	Výrobky – odhad prodejnosti takto odvedené práce
6.	PV	Diskuse o cenách materiálu i hotových výrobků
7.	PV	Výrobky – odhad prodejnosti takto odvedené práce
7.	PV	Diskuse o cenách materiálu i hotových výrobků
8.	PV	Nakupování potravin, hospodaření s penězi
9.	PV	Nakupování potravin a jejich hospodárné zpracování
	PV	

4.9.2 Svět práce

Tematický okruh Svět práce je na 2. stupni realizován integrací do níže jmenovaných předmětů. Dále je výuka zintenzivněna i mimoškolními činiteli, zejména úřadem práce a tematicky zaměřenými exkurzemi.

		POČET HODIN (nejméně 60)	PŘEDMĚT	ROČNÍK	UČITEL
I.	SEBEPOZNÁNÍ				
	Jaký/jaká jsem	1	ORV	9.	MP
	Co o sobě vím	1	ORV	9.	MP
	Zjišťování silných a slabých stránek	1	ORV	9.	MP
	Jak mě vidí ostatní	2	VV	9.	KK
	Test zájmů				
	Test struktury intelektu. Test prostorové představivosti. Vyhodnocení.				
	Typologie osobnosti	3	ORV	8.	MT
	Zákonitosti našeho myšlení - Jak vám to myslí				
	Máte dobrou motoriku?				
	Zjišťování vytrvalosti ve stereotypních pracích				
	Hierarchie hodnot - vytváření stupnice od nejdůležitější				
	Vlastnosti osobnosti (volní, temperament, potřeby, zájmy, schopnosti, IQ)	3	ORV	8.	MT
	Sebepojetí (sebepojetí, sebehodnocení, seberealizace)	2	ORV	9.	MP
Asertivita					
II.	ROZHODOVÁNÍ				
	Jak se rozhodujeme o vlastní budoucnosti - individuální styly	1	ORV	9.	MP
	Kdo mě ovlivňuje, Co mi brání se rozhodnout	1	ORV	9.	MP
	Rozhodování v extrémních situacích (<i>Věci pro přežití, Únos letadla</i>)				
	Rozvíjení rozhodovacích schopností (<i>Dražba, Kdybych mohl mít</i>)				

	Konflikt a jeho řešení	1	ORV	9.	MP
	Protidrogová výchova				
III.	AKČNÍ PLÁNOVÁNÍ				
	Postup při akčním plánování - kalendář				
	Jak si vedu ve škole	1	Kariér. por.	9.	MP
	Můj prospěch	2	ORV	7., 8.	MT
	Význam správné volby povolání	1	Kariér. por.	9.	MP
	Zamyšlení nad svou budoucností	1	Kariér. por.	9.	MP
	Moje plány do budoucna - dotazník				
IV.	MOŽNOSTI ABSOLVENTA ZŠ				
	Přehled středních škol v regionu, typy SŠ, obory	2	Kariér. por.	9.	MP
	Co dál po ZŠ?	2	Kariér. por.	9.	MP
	Čím chci být a proč	2	Kariér. por.	9.	MP
	Čím chci být a proč				
	Čím budu?	2	Kariér. por.	9.	MP
	Tělesný a zdravotní stav, schopnosti				
	Druhy profesí				
	Druhy profesí	3	Kariér. por.	9.	MP
	Slavné osobnosti, moje vzory	4+2+1	ČJL + HV + ORV	7. + 8.	Vb + KK + MT
	Povolání mých rodičů				
	Předávání řemesla z generace na generaci				
	Exkurze do podniků, rozbor povolání	2	Kariér. por.	9.	MP
	Dotazník - jaké povolání mohu vykonávat -schopnosti,možnosti				
V.	INFORMAČNÍ ZÁKLADNA PRO VOLBU POVOLÁNÍ				
	Beseda na úřadu práce	2	Kariér. por.	9.	MP
	Systém přijímacího řízení	2	Kariér. por.	9.	MP
	Vyplňování přihlášek na SŠ	2	Kariér. por.	9.	MP
	Sestavení životopisu				
	Nabídka pracovního místa - inzerát a odpověď na něj				
	Žádost o přijetí do zaměstnání				
	Informační materiály s charakteristikami povolání				

	Poradenské služby	3	Kariér. por.	8. - 9.	MP, ÚP
	Informace na webových stránkách	3	Kariér. por.	8. - 9.	MP
	Letáčky a propagační materiály	1	Kariér. por.	8. - 9.	MP
	Školské výstavy a dny otevřených dveří	2	Kariér. por.	8. - 9.	MP
	Zaměstnání, povolání				
	Pracovní právo	2	ORV	9.	MP
	Nezaměstnanost	1	ORV	9.	MP
VI.	ROVNOST PŘÍLEŽITOSTÍ NA TRHU PRÁCE				
	Jak čelit nespravedlivým přístupům a diskriminaci				
	Přijímací pohovor				
	Mapy povolání				
VII.	ADAPTACE NA ŽIVOTNÍ ZMĚNY				
	Změny po odchodu ze ZŠ				
	Nástup do zaměstnání - inzerát				
VIII.	ORIENTACE V PROFESNÍCH INFORMACÍCH				
	Trh práce, jeho podstata	1	ORV	9.	MP
	Základní obecné trendy trhu práce	1	ORV	8.	MT
	Umění prezentovat se na trhu práce				
IX.	SVĚT PRÁCE				
	Tržní hospodářství	2	ORV	9.	MP
	Národní hospodářství				
	Podnikání, formy podnikání				
	Pracovní smlouva, vznik a ukončení prac. poměru	2	ORV	9.	MP
	Pracovní řád a kázeň				
	Pracovní podmínky, bezpečnost a ochrana zdraví				
	Požadavky potencionálních zaměstnavatelů				
	Mzda, dovolená	2	ORV	9.	MP

Životní úroveň, výpočet životního minima	1	ORV	8.	MT
Prioritní obory - elektronika, strojírenství, jaderná fyzika				
Hospodaření s materiálem, základní pracovní návyky				
Činnost lidí, hospodaření	2 + 1	D + ORV	7.	Vb + MT
Finanční matematika	3	M	9.	Ga